

Zitting 1981–1982

16 335

Partiële wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten

Nr. 7

De vroegere stukken zijn gedrukt in de zittingen 1979–1980, 1980–1981 en 1981

EINDVERSLAG

Vastgesteld, 3 november 1981

Na kennisneming van de memorie van antwoord hadden de leden van de fractie van de V.V.D. alsnog de behoefte een aantal opmerkingen te maken.

– De vaste Commissie voor Justitie¹ brengt hierover het navolgende verslag uit.

In de inhoud van de memorie van antwoord wordt over de opmerkingen om bij de verstekmededeling aan de verdachte ook de mededeling te doen van het rechtsmiddel dat hij tegen dat verstekvonnis kan aanwenden, gesteld dat de rechter bij het uitspreken van zijn vonnis verplicht is de verdachte te wijzen op het rechtsmiddel dat hij daartegen kan aanwenden en de termijn waarbinnen dat moet geschieden. Zulks leek de leden van de V.V.D.-fractie niet relevant. Naar de opvattingen van hen gaat het in casu immers niet om het wijzen van een vonnis, waarbij de verdachte aanwezig is, in welk geval artikel 364 Strafvordering van toepassing is, doch juist om die gevallen, waarin de verdachte niet aanwezig is. Naar aanleiding van de opmerking van de Minister in de memorie van antwoord dat, wanneer de verdachte bij de uitspraak niet tegenwoordig is, hij op de griffie, indien hij zich daarmee in verbinding stelt, wordt geïnformeerd of men hem aldaar behulpzaam is bij het aanwijzen van het juiste rechtsmiddel, stelden de hier aan het woord zijnde leden dat dit in vele gevallen juist is; vaak laat de verdachte echter zulks na, omdat hij van een en ander niet op de hoogte is en zich dan ook niet tot de griffie pleegt te wenden. Wanneer derhalve in de verstekmededeling hem op het juiste rechtsmiddel wordt gewezen, zal een verdachte eerder daarvan gebruik maken. In dezen werd verwezen naar een arrest van de Hoge Raad van 18 december 1979 N.J. 1980, Nr. 199, waaruit blijkt dat ook de hulp van de griffier bij het aanwenden van het rechtsmiddel niet steeds geheel juist blijkt te zijn.

Met betrekking tot de opmerkingen in de memorie van antwoord omtrent de door de Hoge Raad gevolgde procedures inzake het aanwenden van rechtsmiddelen – hetgeen op juiste wijze in de memorie van antwoord wordt weergegeven – stelden de leden van de V.V.D.-fractie dat eigenlijk door de Hoge Raad, via de rechtspraak, in het belang van de verdachten, correcties worden aangebracht op het wettelijke systeem van hoger beroep c.q. verzet en daarbij kennelijk geconstateerde lacunes worden opgevuld. Daarbij is de vraag gewettigd of men zaken als deze, die toch van formeel juridisch niet onbelangrijke aard zijn, middels rechtspraak moet rechttrekken, hoe zeer ook de door de Hoge Raad gevonden oplossingen als zeer juist wor-

¹ Samenstelling, Rietkerk (VVD), Roethof (PvdA), voorzitter, Haas-Berger (PvdA), Stoffelen (PvdA), G. C. van Dam (CDA), G. M. P. Cornelissen (CDA), Kosto (PvdA), Salomons (PvdA), Patijn (PvdA), Korte-van Hemel (CDA), Evenhuis-van Essen (CDA), Jacobse (VVD), Wessel-Tuinstra (D'66), Faber (CDA), Nijpels (VVD), ondervoorzitter, Buikema (CDA), Schulte (GPV), Krajenbrink (CDA), Lankhorst (PPR), Van den Toorn (CDA), Kohnstamm (D'66), Brouwer (CPN).

den aanvaard en de justitiabelen genoegzame rechtsbescherming wordt geboden. Moet niet de door de Hoge Raad ontwikkelde jurisprudentie in de wet worden neergelegd? De leden van de V.V.D.-fractie meenden deze vraag in bevestigende zin te moeten beantwoorden. Het is immers nooit zeker of de Hoge Raad, door welke omstandigheden ook, op een bepaalde jurisprudentie terugkomt of daarvan afwijkt, terwijl het toch bij het aanwenden van rechtsmiddelen gaat om het geven van een optimale op de wet gebaseerde rechtsbescherming aan de rechtzoekende.

De opmerking in de tweede alinea van blz. 2 van de memorie van antwoord, dat het door de leden van de V.V.D.-fractie aan de orde gestelde vraagstuk niet alleen speelt bij verstekzaken maar ook bij op tegenspraak gewezen zaken, leek de leden van de V.V.D.-fractie niet juist, omdat, wanneer de zaak op tegenspraak wordt gewezen, de verdachte wel degelijk bij de uitspraak aanwezig is. Wanneer er sprake is van een na de zittingsdatum gewezen vonnis, zal (bij de Meervoudige Strafkamer) in die gevallen, waarin de verdachte niet door een advocaat is terzijde gestaan, een dergelijke informatie aan de betrokkene noodzakelijk zijn.

De leden van de V.V.D.-fractie konden zich erin vinden dat de conclusies van de commissie-DUK inzake het treffen van voorzieningen, die tegemoetkomen aan verdachten, die buiten hun schuld verzuimen tijdig een rechtsmiddel aan te wenden, dienen te worden afgewacht.

Ook wensten deze leden hun standpunt ten aanzien van behandelingen, die een- of meermalen worden geschorst, te handhaven, zij het dan met de aantekening dat ook zij op dit punt de verdere ontwikkeling van de jurisprudentie wilden afwachten.

Op blz. 3, tweede alinea, van de memorie van antwoord wordt ingegaan op de situatie, door de leden van de V.V.D.-fractie geschetst, namelijk dat de verdachte wel verschenen is, doch bij de voortzetting van zijn taak op een nadere datum of voor onbepaalde tijd aangehouden zaak, niet verschijnt, in welk geval het vonnis op tegenspraak geacht wordt te zijn gewezen. De leden van de V.V.D.-fractie stelden dat in casu niet sprake is van exceptionele gevallen. Naar hun opvattingen bestaan dienaangaande geen genoegzame gegevens om die gevallen te kwantificeren, doch, zoals uit informatie bekend is, kan hier bezwaarlijk van een exceptie worden gesproken.

Met instemming hadden de leden van de V.V.D.-fractie ervan kennis genomen, dat de Minister een wetswijziging zinvol achtte op een ander door deze leden ter sprake gebracht punt, ook neergelegd in het artikel van Van Veen, te weten het ontbreken van de mogelijkheid van hoger beroep bij overtredingen, die in eerste aanleg door de rechtbank worden berecht. Met de door de Minister voorgestelde procedure konden zij zich verenigen.

Ten slotte kwamen de leden van de V.V.D.-fractie nog terug op het hierboven reeds door hen geciteerde arrest van de Hoge Raad, waarin blijkens de conclusie door de advocaat-generaal, mr. Haak, werd opgemerkt dat men bij de wetswijziging van 14 januari 1976, Staatsblad 9, kennelijk vergeten heeft artikel 399 Strafvordering «mee te nemen»:

«Beziet men de memorie van toelichting, dan kan men zeggen dat de wetgever geen bijzonder voornemen heeft gehad om artikel 399 Strafvordering, de pendant van de artikelen 408 en 432 Strafvordering, buiten deze nieuwe regeling te laten. Ik meen zelfs dat aannemelijk is dat de wetgever heeft vergeten om artikel 399 Strafvordering «mee te nemen». Want waarom zou aan een verdachte, aan wie een dagvaarding in persoon is betekend, maar de oproep om op de nadere terechtzitting te verschijnen, niet in persoon is betekend, wel hoger beroep of beroep in cassatie mogen instellen 14 dagen nadat zich een omstandigheid heeft voorgedaan waaruit voortvloeit dat het vonnis aan de verdachte bekend is, maar in zulk een geval slechts verzet mogen doen gedurende 14 dagen na de uitspraak? Dit kan de bedoeling van de wetgever niet zijn geweest. Er is dus alle reden om ook voor artikel 399 Strafvordering aan te nemen, dat, indien de dagvaarding in persoon is betekend, maar de oproep om nader te verschijnen niet in persoon is betekend, aan de verdachte een gelijke termijn toekomt als in artikel 408 Strafvordering van appel en als in 432 Strafvordering voor cassatie is aangenomen».

Is de Minister alsnog bereid deze lacune in dit wetsontwerp «mee te nemen» zo vroegen de leden van de V.V.D.-fractie. Zij wezen er daarbij op dat tevens uit de annotatie onder dit arrest onder meer blijkt dat de verdachte vermoedelijk de dupe is geworden van een vergissing van de griffie.

Met een tijdige beantwoording van deze vragen en opmerkingen acht de commissie de openbare behandeling van dit ontwerp voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Roethof

De griffier van de commissie,
Kerkhofs